

Alkalmi madárcsapat húz el a köves veranda fölött, és a madarak a szárnyaikkal mintha ide-oda lökdösnék a felhőket. A költöző madárrajok fölhorzsolják az Eget, a sivár szürkeség pedig lassanként mindenre ráheged, de itt-ott

92 Mohai V. Lajos

MÉLYEN BEVÉSŐDÖTT

(rekviem – a kanizsai hidegház)

még kikapaszkodik a felhőfoltok alól néhány gyöngö nap sugar. Ferde húrokat vág a fehérre meszelt falakra, a veranda kövein léptek csattognak, a bolthajtások visszhangossá erősítik a zajokat.

A sötétség peremén a hullámzó cserjéken, bokrokon száraz szél söpör végig, mint valami éles rúd. Ritkásak már a fák, az alacsony dombok és hegyhátak lankáin bokáig ér az avar, de még nem ragasztotta össze a halott leveleket a fekete eső. A kertkapu mögötti kis pihenő a lépcsősor fölött helyezkedik el, ahol a tömzsi támfal tövében a magas épület homlokzata előtti kicsinyke füves rész szinte visszahajolt a ritkás léckerítéseken át az utcára; ez különös ismertetőjele volt a házsor végében megemelkedő kert látványának. Jobb kézre, kőhajításnyira a kopár növényzet mellmagasságban ért véget. Az egymáshoz hurkolódó kertek mélyén ezen az órán már nyirkos a levegő érintése, csak egy-egy lehulló gyümölcs öblös puffanása töri meg az egyhangúságot. Az elformátlanodott gyümölcsök körül a szürke szín mintha még veszítene a maradék erejéből is. A körtecsonkokat kukacok rágják. Ettől a szélfúttá fűben olyannyira kísérteties vált a halott gyümölcsök terhe, hogy a helyet a kutyák is messze elkerülték.

Türelmesen ereszkedett le az este, a tömzsi sövény elreteszelte a kilátást a szemközti házakra. A falakhoz toldott fedett verandák erőszakosan kinyújtották az árnyékaikat.

A város szélén álló fuvaros-istállók éjjeliőre egyszer sem nem mulasztotta volna el a sötét beálltát figyelemmel kíséreni. Követte a csillagok érkezését, mintha többé már nem akarná elereszteni őket. Távollétük oly hosszúra nyúlt a számára, hogy amikor visszatért nyomorúságos bódéjába és elsötétítette a helyiséget, virradatig a csillagok pályáját követte. Ezt tölti ki az éjszakáit, akárcsak pályafelvigyázóknak és tolatómestereknek.

A szélső házak közé ékelt szilvamagalakú terecskén egy feszület áll, az eső és a hólé lemosta a festéket a keresztre feszített Jézust mintázó kőszoborról. A földúton mélyen bevésődött kerék- és patkónyomok futottak a távoli

kocsiszin kapui felé. A hórihorgas épületek mögött a távolban rétek lejtettek, egészen a balatoni műút szalagjáig. A városzél házai lassan fogytak el a gabonatáblák megsüppedt szegélyénél. A törött, foghíjas deszkakerítések mögött szégyenlősen húzódtak meg a keskeny, gyér fűvű udvarok; a földnek tapasztott kicsinyke előkertek lábánál poros vadsóska-függöny foszladozott. 93

Amikor az első buldózerek megjelentek, a rossz fenyegetése testet öltött. Idegenek vették birtokba a vidéket. Nem kíméltek a szilvماغalakú terecskét sem, törmelékcupacok nyomták agyon a félhomályba merült feszületet. A dübögő munkagépek később a mezőt egészen a veteményeskertekig szorították vissza, lánctalpaik beletapostak még a védtelen léckerítésekbe is. A letarolt földekre kiszállított betontömbök szaga a konyhanövények ágyásáig ért, a sűrűn szállongó cementportól körös-körül megnehezült a levegő. Akik szemérmesen odagyűltek a környékről, néma könyörgéssel, mozdulatlanul szemlélték a fenyegető nyüzsgést. Szinte összecuklottak a fájdalomtól, mert érezték, az idő eljövételét, amelyet utolsó álmaikban mindedig visszavertek.

A Belsped-istállók kiürítéséről is rendelkeztek. A lovakat a csatakos fejű szenesek vezették el. Kétoldalt lépdeltek a kantárszárra fogott állatok mellett, haraggal a szívükben.

Merre dobognak azóta az Égi mezőn a kocsisok?

Hol maradnak ezután a kocsiszínek sötét torkai, amelyek elnyelték a délutáni fényeket, hol marad a faltövekből kikapaszkodó lapulevelek poros szomorúsága? Hol maradnak a fuvaros lovak hajnali vallomásai, amikor szolgálatba indultak, és nyugtalanul nekilódultak az útnak, hogy megadóan kiszolgálják a város igényeit? Hová merül el a jegenyék imbolygó árnyjátéka, ha majd a jegenyéket is kivágják, és tüzelő lesz belőlük? Hová merül el a madarak repdesése onnan?

Akik csak tehették, figyelték a túlvilági menetet, még az aggastyánok is hétért görnyedve előmászta a rejtekeikből. Ha nyersességüktől tartva korábban bárki ijedezve elhúzódott a szenesemberektől, most megnyitották a szívük titkos ösvényeit előttük, hogy erőt adjanak az úthoz.

Álmában mintha a fürkészne valamit a messzeségben, a határtalan mezőkön túl, ahol már a horizontot a leszálló sötétség kezdte fojtogatni. Vajon most hányan néznek föl az Égre, kiket csábítanak az őszi nap utolsó fényei? „Későn

érkeztél, épp most járt itt. Ősszel nem marad sokáig egy helyben, csábítják a sötét, határtalan földek, van benne valami varjúszerű. Ha látni akarod őt, röppenj ki a földekre, ott lesz bizonyosan. "A távolban azonban már nincs mire fölfigyelni; a gerendákkal megtámasztott istállók falán elárvult fények.

94 Szüntelenül kísérik a kora este mélyülő sötétjének repeszei. De nem fény ez már, csak kialvó homály, bármennyire igyekszünk is.

